

بیماریهای عمومی گیاهان زینتی

بیماریهای باکتریایی گیاهان زینتی

بیماری باکتریایی توت

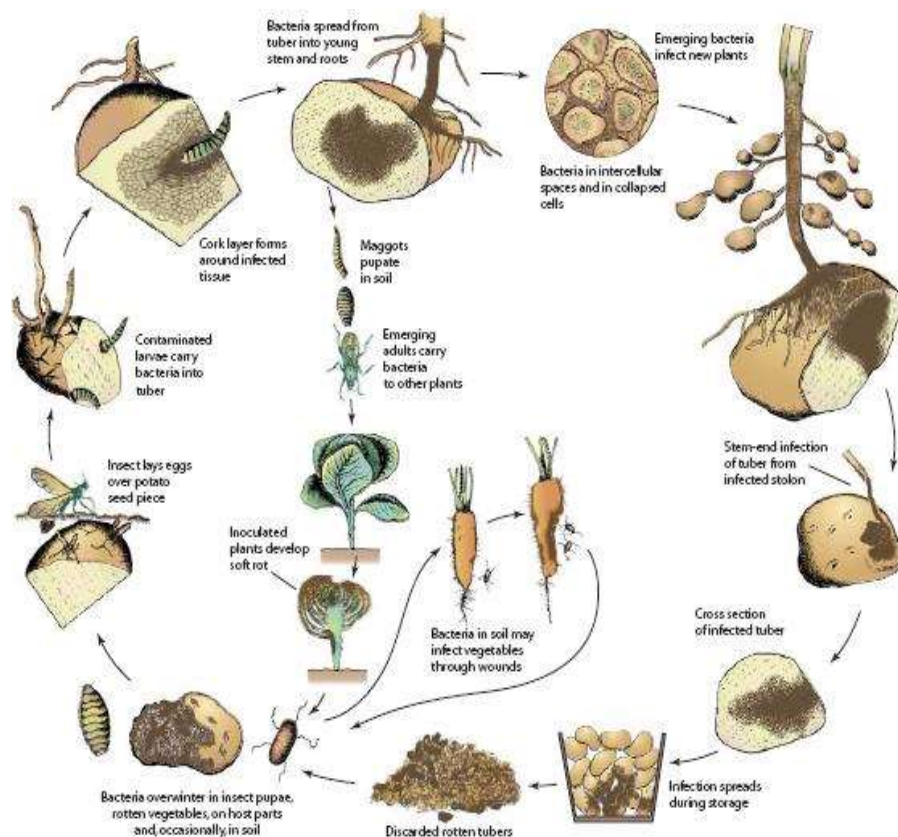
این بیماری روی توت‌هایی که از طریق قلمه یا نهال از ژاپن وارد شده‌اند مشاهده شده است و روی توت‌های محلی مشاهده نشده است. در استان گیلان گسترش دارد و از سایر نقاط کشور گزارش نشده است. نشانه‌های بیماری در شرایط گیلان معمولاً در اواخر بهار ظاهر می‌شود و روی برگ‌های جوان و انتهایی سرشاخه‌ها، ابتدا لکه‌های زاویه‌ای تشکیل می‌شود که شفاف و هاله‌روشنی اطراف آنها را فرا گرفته است. بتدریج این لکه‌ها قهوه‌ای تیره شده و بیشتر در قاعده برگ و اطراف رگبرگ اصلی تشکیل می‌شوند. برگ‌های قرینه خود را از دست می‌دهد و در حالت پیشرفته بیماری، جوانه انتهایی سیاه شده، ضمناً رگبرگ‌ها و دم‌برگ‌ها نیز سیاه می‌شوند. سرشاخه‌های نازک و جوان نیز سیاه شده و فرورفتگی نوار شکلی در یک طرف سرشاخه ایجاد می‌شود. با گرم شدن هوا و خشکی محیط، پوست سرشاخه در محل آلودگی ترک می‌خورد و در نتیجه شیاری روی پوست شاخه و در محل تشکیل نوار ایجاد می‌گردد. گاهی اوقات پوسیدگی انتهایی سرشاخه‌ها توام با ترشح ماده شیرین رنگی که محتوی باکتری است دیده می‌شود. ریزش باران باعث انتقال بیماری روی تمام شاخه‌ها و برگ‌های درخت شده و باد توام با باران و حشرات نیز باعث انتشار بیماری به درختان دیگر می‌گردد. عامل بیماری باکتری *Pseudomonas* می‌باشد.

بیماری باکتریایی زگیل شاخه زیتون

بیماری باکتریایی زگیل شاخه زیتون در ایران اولین بار در سال ۱۳۳۲ گزارش شده است. درختان میزبان این باکتری شامل زیتون، زبان گنجشک، سنجد و خرزهره می‌باشد. در ایران روی زیتون در نواحی غربی کشور شیوع دارد و در مناطق شمالی مانند رودبار دیده نشده است. باکتری عامل بیماری *Pseudomonas savastanoi* یک انگل زخمی است و روی ریشه، ساقه، برگ و میوه درختان زیتون ایجاد زگیل و برجستگی‌های نامنظم، ناصاف و سختی می‌نماید. قطر زگیل‌ها معمولاً ۳ تا ۱۵ سانتی‌متر می‌باشد. روی میوه علامت بصورت نقاطی ظاهر می‌شود. این گال‌ها روی تنه و یا شاخه زبان گنجشک بزرگ‌تر هستند. در شرایط مرطوب اگر بافت آلوده فشار داده شود تراوشات باکتریایی (ooze) خارج می‌گردد و بر اثر باران سهولت می‌توانند جا به جا شوند. مگس زیتون و حشرات دیگر نیز می‌توانند ناقل باکتری باشند. باکتری در دمای ۲۵-۳۰ رشد و شیوع دارد. آلودگی بیشتر از طریق هرس کردن و استفاده از وسایل هرس صورت می‌گیرد که لازم است وسایل هرس ضدعفونی شوند. در فصل بارندگی می‌توان درختان را با محلول بردو سمپاشی نمود. زخم‌های آلوده را می‌توان با محلول‌های آنتی‌بیوتیک مانند استرپتومایسینی (۲۰۰ ppm) یا ترامایسینی (۲۰۰ ppm) تیمار کرد.

بیماری لکه برگ باکتریایی سینگونیم و فیلودندرون

بیماری لکه برگ باکتریایی روی سینگونیم (*Syngonium podophyllum*) و فیلودندرون (*Philodendron*) در گلخانه‌های رشت و تنکابن مشاهده شده است. در برگ‌های سینگونیم لکه‌های آب‌سوخته، نیمه شفاف و در ابتدا زرد رنگ و تقریباً لهیده ظاهر می‌شود و سرانجام لکه‌ها به شکل قهوه‌ای با حاشیه قهوه‌ای تیره و هاله زرد رنگ در می‌آیند. لکه‌ها بیشتر در حاشیه برگ‌ها وجود دارند، هرچند که در وسط نیز بصورت لکه‌های درشت (به قطر ۲-۳ میلی متر) مدور تا نامنظم نیز دیده می‌شود. برخی از لکه‌ها نیز حالت موجی دارند. در فیلودندرون لکه‌ها نکره و قهوه‌ای تیره، همراه با هاله کلروز، پشت به نور نیمه شفاف و به قطر ۳-۴ میلی متر تشکیل می‌شود. سوختگی وسیع برگ نیز در اثر انتقال لکه‌ها به هم دیده می‌شود. عامل بیماری باکتری *Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum* شناسایی شده است.



چرخه زندگی باکتری *Pectobacterium*

علائم پوسیدگی در پیاز های تازه جوانه زده و نیز لهیدگی ساقه در گیاه گلاپول در گلخانه های محلات مشاهده شده است. گیاهچه های دارای پیاز لهیده رشد کمی دارند و به سرعت می خشکند. عامل بیماری باکتری *Pectobacterium carotovorum* شناسایی شده است.

علائم شانکر و سوختگی وسیع برگ و سرشاخه در بوته های شب بو در گرگان در سال ۱۳۸۴ مشاهده شد است. لکه های کشیده قهوه ای روشن روی ساقه، دمگل و غلاف بذور بوته های آلوده وجود دارد. گیاهان شدیداً آلوده حالت پلاسیدگی و پژمردگی نشان می دهند. این بیماری در اثر باکتری *Xanthomonas campestris* ایجاد میشود. به دلیل بذرزاد بودن باکتری موثرترین روش پیشگیری از بیماری استفاده از بذر سالم برای کاشت است.

آگلونما (*Aglaonema commatatum*) در گلخانه های تنکابن و نوشهر علائم لکه برگي نشان می دهند. لکه های مدور و آبسوخته که با گذشت زمان به صورت کاهی تا زرد رنگ و کاغذی با قطر چند میلیمتر تا دو سانتیمتر در می آیند. عامل بیماری لکه برگي آگلونما باکتری *Dickeya zeae* شناسایی شده است.

باکتری *Rhodococcus fascians* قادر به ایجاد بیماری کتابی شدن و گال برگي روی طوقه گیاهان زینتی مانند میخک، اطلسی، داوودی و شمعدانی است که باعث کاهش شدید تولید گل در شمعدانی، اطلسی و داوودی می گردد. این بیماری در گلخانه های تولید گیاهان زینتی شیراز مشاهده شده است.

شانکر باکتریایی صنوبر در اثر *Xanthomonas populi* ایجاد می گردد. بیماری بیشتر روی شاخه های یک تا دو ساله و تنه بصورت شانکر ظاهر می شود. بیماری در کلون های صنوبر استان مرکزی و زنجان مشاهده گردید. بیماری پوسیدگی سیاه ساقه شمعدانی در اثر باکتری *Erwinia rhapontici* گزارش شده است.

